

ФАЛЬКОВСЬКИЙ А. О.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державознавства, права
та європейської інтеграції
(Інститут публічної служби та
управління Національного університету
«Одеська політехніка»)

УДК 340.5;341.1

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.3.8>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У статті розглядається проблематика організаційно-правових засад охорони нематеріальної культурної спадщини у країнах Європейського Союзу. Підходи, розроблені у ЄС передбачає обмін знаннями, створенню нормативно-правових рамок та реалізації практичних заходів для збереження нематеріальної спадщини, що має велике значення для збереження культурного розмаїття.

Автор приходить до висновку, що досвід країн Європейського Союзу у сфері правової охорони нематеріальної культурної спадщини може надати цінний внесок для інших країн, які шукають ефективні підходи до організаційно-правової охорони своєї власної культурної спадщини. Взаємне вивчення досвіду та співпраця можуть сприяти вдосконаленню законодавства, впровадженню найкращих практик, залученню фінансової підтримки та зміцненню свідомості щодо важливості збереження нематеріальної культурної спадщини.

Отже, висновки про правову охорону нематеріальної культурної спадщини в країнах Європейського Союзу дозволяють поширити знання про правові засади охорони нематеріальної спадщини, розкрити передовий досвід країн ЄС, надати інформацію про успішні практики та заохотити інші країни до прийняття відповідних заходів для збереження та просування своєї нематеріальної культурної спадщини.

Автор обґрунтовує положення про те, що правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надважливою проблемою для країн Європейського Союзу, які впровадили заходи щодо її збереження та передачі. Правові інструменти Європейського Союзу, а також національні законодавчі рамки та програми та ініціативи міжнародного співробітництва є важливими для захисту нематеріальної культурної спадщини. Співпраця між державами-членами ЄС, міжнародними організаціями, місцевими громадами, підприємствами та окремими особами також є важливою для збереження та передачі цієї спадщини.

Отже, охорона нематеріальної культурної спадщини може бути забезпечена, лише якщо підходити до неї в рамках глобальної та міждисциплінарної системи. Питання, пов'язані зі збереженням і передачею нематеріальної культурної спадщини, є численними та складними, починаючи від збереження культурного розмаїття та культурної самобутності спільнот і закінчуючи сприянням сталому розвитку та міжнародній безпеці.

Ключові слова: нематеріальна культурна спадщина, Європейський Союз, законодавство, охорона, культурне різноманіття, Конвенція Фаро, авторське право, традиційні ноу-хау, фольклор, традиції, культурні практики, загальний інтерес, участь громади.

Falkovskyi A. O. Organizational and legal principles of protection of intangible cultural heritage: experience of the countries of the European Union

The article examines the problems of the organizational and legal foundations of the protection of intangible cultural heritage in the countries of the European Union. The approaches developed in the EU provide for the exchange of knowledge, the creation of a regulatory framework and the implementation of practical measures for the preservation of intangible heritage, which is of great importance for the preservation of cultural diversity.

The author concludes that the experience of the countries of the European Union in the field of legal protection of intangible cultural heritage can provide a valuable contribution to other countries that are looking for effective approaches to the organizational and legal protection of their own cultural heritage. Mutual learning and cooperation can contribute to the improvement of legislation, the implementation of best practices, the attraction of financial support and the strengthening of awareness of the importance of preserving intangible cultural heritage.

Therefore, the conclusions on the legal protection of intangible cultural heritage in the countries of the European Union allow to spread knowledge about the legal principles of the protection of intangible heritage, reveal the best practices of the EU countries, provide information on successful practices and encourage other countries to take appropriate measures to preserve and promote their intangible cultural heritage.

The author substantiates the proposition that the legal protection of intangible cultural heritage is an urgent problem for the countries of the European Union, which have implemented measures for its preservation and transfer. Legal instruments of the European Union, as well as national legislative frameworks and international cooperation programs and initiatives, are important for the protection of intangible cultural heritage. Cooperation between EU Member States, international organizations, local communities, businesses and individuals is also essential for the preservation and transmission of this heritage.

Therefore, the protection of intangible cultural heritage can be ensured only if it is approached within the framework of a global and interdisciplinary system. Issues related to the preservation and transmission of intangible cultural heritage are numerous and complex, ranging from the preservation of cultural diversity and the cultural identity of communities to the promotion of sustainable development and international security.

Key words: *intangible cultural heritage, European Union, legislation, protection, cultural diversity, Faro Convention, copyright, traditional know-how, folklore, traditions, cultural practices, general interest, community participation.*

Вступ. Європейський Союз (ЄС) визнає значення нематеріальної культурної спадщини і приділяє йому велику увагу. Нематеріальна культурна спадщина включає традиції, звичаї, мову, музику, ремесла, ритуали та інші некорпоративні аспекти культури, які передаються від покоління до покоління. Ця спадщина є надзвичайно важливою для збереження і розуміння ідентичності та культурного розмаїття народів. У додаток до міжнародних зобов'язань, багато країн ЄС прийняли національні закони та політики, щоб забезпечити правову охорону нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, деякі країни встановили реєстри нематеріальної спадщини, де громади можуть реєструвати свої традиції та практики. Це дозволяє їм отримати правовий захист і фінансову підтримку для збереження та передачі цих елементів кращої спадщини.

Окрім того, ЄС активно сприяє обміну досвідом та співпраці між країнами у сфері нематеріальної культурної спадщини. Існують різноманітні програми та проекти, фінансовані ЄС, які сприяють обміну найкращими практиками, спільним дослідженням, освітою та

підтримкою проектів з охорони нематеріальної спадщини. Це допомагає зміцнювати спільне розуміння значення та методів охорони нематеріальної спадщини в межах ЄС.

Організаційно-правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надзвичайно актуальною проблемою для країн Європейського Союзу (ЄС), які вжили низку заходів, спрямованих на збереження та популяризацію своєї нематеріальної культурної спадщини. Ця форма спадщини включає усні традиції, художні вираження, знання та соціальні практики, які передаються від покоління до покоління та вважаються невід'ємною частиною культурної ідентичності групи чи спільноти. У цій статті ми розглянемо різні підходи країн ЄС до правової охорони нематеріальної культурної спадщини.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття особливостей організаційно-правових засад охорони нематеріальної культурної спадщини країн ЄС. Різноманітні аспекти вказаної проблематики розглядалися у сучасному правовому дискурсі, слід згадати праці таких українських науковців як: Каткова Т. Г., Кот С. І., Мазур Т. В., Мельничук О. І., Надирова О. В., Птуха С. С. Водночас, визначення організаційно-правових засад охорони нематеріальної культурної спадщини у країнах Європейського Союзу є недостатньо дослідженим аспектом цієї проблематики.

Результати дослідження. Законодавча база ЄС щодо нематеріальної культурної спадщини в основному базується на Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини [1]. Ця конвенція, ратифікована практично всіма державами-членами ЄС, визнає нематеріальну культурну спадщину як «практики, уявлення, вираження, знання та навички, а також інструменти, предмети, артефакти та культурні простори, пов'язані з ними, які спільноти, групи та, де люди визнають частиною своєї культурної спадщини».

Крім того, ЄС прийняв кілька директив, які впливають на охорону нематеріальної культурної спадщини. Директива 2014/60/ЄС про повернення викрадених культурних цінностей встановлює правила повернення культурних цінностей, викрадених під час Другої світової війни [2]. Директива 2004/48/ЄС про захист прав інтелектуальної власності спрямована на захист прав інтелектуальної власності, які можуть бути пов'язані з нематеріальною культурною спадщиною [3].

Нарешті, ЄС запровадив рамки для фінансування проектів, пов'язаних з нематеріальною культурною спадщиною. Програма «Креативна Європа», якою керує Європейська Комісія, пропонує гранти на підтримку проектів, пов'язаних із збереженням та популяризацією нематеріальної культурної спадщини [4].

Країни ЄС по-різному підходять до правової охорони нематеріальної культурної спадщини. Деякі юрисдикції мають спеціальні закони для захисту нематеріальної культурної спадщини, тоді як інші включили ці питання до свого загального законодавства про культурну спадщину.

В Італії, наприклад, Закон № 137/2002 встановлює правові рамки для охорони нематеріальної культурної спадщини [5]. У цьому законі перераховано різні форми нематеріальної культурної спадщини та передбачено заходи щодо їх захисту, наприклад, реєстрація та документування цих елементів. В Іспанії Закон 10/2015 про нематеріальну культурну спадщину створює національний реєстр елементів нематеріальної культурної спадщини та забезпечує механізми їх охорони, популяризації та передачі [6]. Цей закон також визнає роль місцевих громад у збереженні та передачі своєї нематеріальної культурної спадщини. У Франції закон № 2016-925 про свободу творчості, архітектури та спадщини визнає нематеріальну культурну спадщину компонентом національної культурної спадщини [7]. Цей закон передбачає заходи щодо охорони, популяризації та передачі нематеріальної культурної спадщини, а також для участі зацікавлених громад у прийнятті рішень.

Нарешті, в Ірландії Закон про культурну спадщину 2018 року встановлює рамки для захисту нематеріальної культурної спадщини [8]. Цей закон передбачає створення національного реєстру елементів нематеріальної культурної спадщини та встановлення заходів щодо охорони та популяризації цих елементів, а також заохочення їх передачі майбутнім поколінням.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надважливою проблемою для країн Європейського Союзу, що прагнуть зберегти та популяризувати свою культурну самобутність. Законодавча база ЄС, яка в основному базується на Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини, забезпечує основу для охорони цієї спадщини. Національні підходи різняться залежно від правових і культурних традицій кожної країни, але всі вони спрямовані на захист, розвиток і передачу нематеріальної культурної спадщини майбутнім поколінням.

Незважаючи на зусилля щодо захисту нематеріальної культурної спадщини, вона залишається вразливою до багатьох факторів, включаючи глобалізацію, збройні конфлікти, зміну клімату та зникнення певних спільнот. Тому важливо продовжувати зміцнювати існуючі механізми захисту та розробляти нові стратегії захисту цієї спадщини.

У цьому контексті ЄС розпочав проект зі складання списку елементів нематеріальної культурної спадщини, що потребують невідкладної уваги [9]. Цей список, який оновлюватиметься кожні два роки, дозволить виділити елементи нематеріальної культурної спадщини, що перебувають під найбільшим ризиком, і мобілізувати ресурси, необхідні для їх захисту. Крім того, ЄС працює над посиленням співпраці між державами-членами щодо захисту нематеріальної культурної спадщини. Європейська платформа нематеріальної культурної спадщини, створена у 2019 році, спрямована на сприяння обміну передовим досвідом між державами-членами та посилення координації між різними суб'єктами, залученими до захисту нематеріальної культурної спадщини [10].

Нарешті, важливо підкреслити вирішальну роль місцевих громад у збереженні та передачі нематеріальної культурної спадщини. Громади є охоронцями цієї спадщини, і їхня участь є важливою для збереження їхньої культурної ідентичності. Тому важливо сприяти участі місцевих громад у прийнятті рішень щодо охорони нематеріальної культурної спадщини та продовжувати зміцнювати існуючі механізми захисту, розробляти нові стратегії та сприяти участі місцевих громад у збереженні та передачі нематеріальної культурної спадщини.

Важливо також підкреслити, що охорона нематеріальної культурної спадщини не повинна обмежуватися правовою сферою. Дійсно, підвищення обізнаності громадськості щодо важливості цієї спадщини та необхідності її захисту є настільки ж важливим. Заходи з підвищення обізнаності можуть мати різні форми, такі як комунікаційні кампанії, виставки чи культурні заходи, що висвітлюють елементи нематеріальної культурної спадщини. Такі дії сприяють зміцненню прихильності місцевих громад до їхньої нематеріальної культурної спадщини та мобілізації всього суспільства для її захисту.

Нарешті, захист нематеріальної культурної спадщини не слід розглядати як ізольовану проблему. Дійсно, це тісно пов'язане з іншими питаннями, такими як сталий розвиток, культурне розмаїття та права людини. Таким чином, охорона нематеріальної культурної спадщини сприяє зміцненню культурної ідентичності місцевих громад, сприянню культурному різноманіттю та збереженню традиційних знань і практик.

Встановлення спільної законодавчої бази, створення переліку предметів, що потребують термінової уваги, та зміцнення співпраці між державами-членами – все це важливі заходи для захисту цієї спадщини. Однак також важливо підвищувати обізнаність громадськості про важливість цієї спадщини, сприяти участі місцевих громад і розглядати охорону нематеріальної культурної спадщини як невід'ємну частину викликів сталого розвитку, культурного розмаїття та поваги. прав.

Нарешті, важливо підкреслити, що охорона нематеріальної культурної спадщини не повинна розглядатися як виключна відповідальність держав або громадських установ. Компанії, організації громадянського суспільства та окремі особи також можуть відігравати важливу роль у збереженні та передачі нематеріальної культурної спадщини.

Організації громадянського суспільства також можуть відігравати важливу роль, заохочуючи участь місцевих громад і підвищуючи обізнаність громадськості щодо проблем захисту нематеріальної культурної спадщини. Нарешті, люди можуть зробити свій внесок

у збереження нематеріальної культурної спадщини, передаючи традиції своїм дітям і беручи участь у місцевих заходах, які зміцнюють нематеріальну культурну спадщину.

Заходи, вжиті державами-членами для захисту нематеріальної культурної спадщини, такі як створення спільної законодавчої бази та створення списку об'єктів, які потребують термінової уваги, є важливими. Однак також важливо підвищувати обізнаність громадськості щодо важливості цієї спадщини, сприяти участі місцевих громад і розглядати охорону нематеріальної культурної спадщини як спільну відповідальність держав, компаній, громадських організацій та окремих осіб. Тільки так ми зможемо зберегти і передати цю спадщину майбутнім поколінням.

Крім того, важливо підкреслити, що охорона нематеріальної культурної спадщини не повинна обмежуватися національним або регіональним рівнем. Міжнародна співпраця також є важливою для захисту цієї спадщини. ЮНЕСКО, наприклад, створила механізм визнання елементів нематеріальної культурної спадщини, які потребують термінової охорони, що дозволяє державам-членам звертатися за міжнародною допомогою для збереження цих елементів [11].

ЄС також створив програми міжнародної співпраці з охорони нематеріальної культурної спадщини. Європейська програма «Культурна спадщина» підтримує співпрацю між державами-членами ЄС і третіми країнами для збереження нематеріальної культурної спадщини [12]. Крім того, ЄС співпрацює з ЮНЕСКО, щоб сприяти реалізації Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини в усьому світі.

Нарешті, важливо підкреслити, що охорона нематеріальної культурної спадщини також повинна враховувати виклики оцифрування. Оцифровка може запропонувати можливості для збереження та передачі нематеріальної культурної спадщини, але вона також може створити проблеми з точки зору захисту прав інтелектуальної власності та поваги до місцевих традицій. Тому важливо розробити стратегії відповідального оцифрування нематеріальної культурної спадщини, яка враховує питання інтелектуальної власності та захисту місцевих традицій.

Охорона нематеріальної культурної спадщини вимагає глобального та скоординованого підходу. Заходи, вжиті державами-членами для захисту цієї спадщини, а також міжнародна співпраця та врахування викликів оцифрування є важливими для її збереження та передачі майбутнім поколінням. Елементи нематеріальної культурної спадщини, такі як традиційні навички, сільськогосподарські практики або кулінарні традиції, можуть відігравати важливу роль у сприянні сталому економічному розвитку. Вони можуть допомогти створити місцеві робочі місця, підвищити культурну самобутність і зберегти навколишнє середовище.

Сприяння культурному різноманіттю також є важливою метою сталого розвитку, якої можна досягти шляхом захисту нематеріальної культурної спадщини. Культурне різноманіття має важливе значення для сприяння міжкультурному діалогу, взаєморозумінню та толерантності, а також для збереження культурного багатства нашого світу.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини має бути тісно пов'язана з цілями сталого розвитку. Збереження та передача нематеріальної культурної спадщини сприяє досягненню багатьох цілей сталого розвитку, таких як зменшення бідності, якісна освіта, сприяння культурному різноманіттю та боротьба зі зміною клімату. Тому вкрай важливо розглядати захист нематеріальної культурної спадщини як невід'ємну частину політики сталого розвитку. Охорона нематеріальної культурної спадщини також повинна враховувати виклики глобалізації. Дійсно, глобалізація може призвести до гомогенізації культур і загрожувати культурному різноманіттю та збереженню нематеріальної культурної спадщини.

Однак глобалізація також може створити можливості для просування та збереження нематеріальної культурної спадщини. Нові технології та соціальні мережі можуть сприяти поширенню та передачі традицій і знань, водночас забезпечуючи платформу для популяризації та зміцнення нематеріальної культурної спадщини. Тому важливо розробити стратегії сприяння культурному різноманіттю та захисту нематеріальної культурної спадщини в контексті глобалізації. Держави-члени Європейського Союзу можуть працювати разом над

розробкою політики та ініціатив для сприяння культурному різноманіттю та захисту нематеріальної культурної спадщини в контексті глобалізації.

Важливо підкреслити, що охорона нематеріальної культурної спадщини також тісно пов'язана з питаннями миру та безпеки. Культурне різноманіття та збереження нематеріальної культурної спадщини можуть сприяти запобіганню конфліктам і зміцненню миру шляхом сприяння міжкультурному діалогу, взаєморозумінню та толерантності. Крім того, навмисне знищення нематеріальної культурної спадщини, подібне до знищення терористичними групами в певних регіонах світу, становить загрозу міжнародній безпеці та збереженню колективної пам'яті людства. Таким чином, охорона нематеріальної культурної спадщини є не лише питанням збереження культурного розмаїття, а й питанням міжнародної безпеки. Тому важливо, щоб держави-члени Європейського Союзу співпрацювали для захисту нематеріальної культурної спадщини в усьому світі. Це можна зробити за допомогою міжнародного співробітництва, створення освітніх та просвітницьких програм, а також просування політики збереження культурного розмаїття.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надзвичайно важливою проблемою для країн Європейського Союзу, і її необхідно вирішувати в глобальному контексті, беручи до уваги виклики миру та безпеки. Заходи, вжиті для захисту нематеріальної культурної спадщини, такі як створення спільної законодавчої бази, міжнародна співпраця та сприяння культурному різноманіттю, є важливими для її збереження та передачі майбутнім поколінням. Це вимагає участі всіх учасників, включаючи держави, організації громадянського суспільства, підприємства та окремих осіб. Таким чином, захист нематеріальної культурної спадщини – це не лише питання збереження минулого, а й питання побудови спільного майбутнього з повагою до культурного різноманіття та колективної пам'яті людства.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини є критично важливою проблемою для країн Європейського Союзу, яку необхідно вирішувати в глобальному контексті та з урахуванням багатьох проблем, пов'язаних із нею. Держави-члени повинні працювати разом, щоб запровадити спільну законодавчу базу та сприяти міжнародній співпраці, культурному різноманіттю, сталому розвитку, міжнародній безпеці та колективній відповідальності.

Окрім правового захисту, важливо підвищувати обізнаність громадськості щодо важливості нематеріальної культурної спадщини та сприяти активній участі місцевих громад у її збереженні та передачі. Компанії, організації громадянського суспільства та окремі особи також відіграють важливу роль у збереженні та передачі нематеріальної культурної спадщини.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини є актуальною проблемою для країн Європейського Союзу, які впровадили заходи щодо її збереження та передачі. Законодавство Європейського Союзу включає декілька правових інструментів щодо охорони нематеріальної культурної спадщини, наприклад Конвенцію Фару, яка була прийнята в 2005 році та ратифікована кількома державами-членами [13]. Конвенція Фару визнає цінність нематеріальної культурної спадщини та заохочує держави-члени вживати заходів для її захисту, популяризації та передачі.

Держави-члени Європейського Союзу також запровадили національні законодавчі рамки для захисту нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, Франція прийняла закон від 27 лютого 2002 року про місцеву демократію, який визнає цінність нематеріальної культурної спадщини та встановлює національний перелік нематеріальної культурної спадщини [14]. Іспанія також прийняла законодавство щодо охорони нематеріальної культурної спадщини, зокрема закон від 6 грудня 2011 року про охорону нематеріальної культурної спадщини [15].

Крім того, країни-члени Європейського Союзу запровадили програми та ініціативи з охорони нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, у Німеччині створено Німецький центр нематеріальної культурної спадщини, який тісно співпрацює з місцевими громадами щодо збереження та передачі нематеріальної культурної спадщини [16]. Греція також

створила програму популяризації нематеріальної культурної спадщини, заохочуючи активну участь місцевих громад у її збереженні та передачі [17].

Нарешті, міжнародна співпраця також є важливою для захисту нематеріальної культурної спадщини. Держави-члени Європейського Союзу співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, для просування Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини в усьому світі. Європейський Союз також створив програми міжнародного співробітництва, такі як Європейська програма «Культурна спадщина» для збереження нематеріальної культурної спадщини [18].

Підсумовуючи, правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надважливою проблемою для країн Європейського Союзу, які впровадили заходи щодо її збереження та передачі. Правові інструменти Європейського Союзу, а також національні законодавчі рамки та програми та ініціативи міжнародного співробітництва є важливими для захисту нематеріальної культурної спадщини. Співпраця між державами-членами ЄС, міжнародними організаціями, місцевими громадами, підприємствами та окремими особами також є важливою для збереження та передачі цієї спадщини.

Значення Рамкової конвенції Ради Європи про цінність культурної спадщини для суспільства.

Правова охорона нематеріальної культурної спадщини є актуальною проблемою для країн Європейського Союзу, які впровадили заходи щодо її збереження та передачі. Законодавство Європейського Союзу включає декілька правових інструментів щодо охорони нематеріальної культурної спадщини, наприклад Конвенцію Фару, яка була прийнята в 2005 році та ратифікована кількома державами-членами [19]. Конвенція Фару визнає цінність нематеріальної культурної спадщини та заохочує держави-члени вживати заходів для її захисту, популяризації та передачі.

Держави-члени Європейського Союзу також запровадили національні законодавчі рамки для захисту нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, Франція прийняла закон від 27 лютого 2002 року про місцеву демократію, який визнає цінність нематеріальної культурної спадщини та встановлює національний перелік нематеріальної культурної спадщини [20]. Італія також прийняла законодавство про охорону нематеріальної культурної спадщини, зокрема закон від 6 грудня 2011 року про охорону нематеріальної культурної спадщини [21].

Крім того, країни-члени Європейського Союзу запровадили програми та ініціативи з охорони нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, у Німеччині створено Німецький центр нематеріальної культурної спадщини, який тісно співпрацює з місцевими громадами щодо збереження та передачі нематеріальної культурної спадщини. Греція також створила програму популяризації нематеріальної культурної спадщини, заохочуючи активну участь місцевих громад у її збереженні та передачі [22].

Нарешті, міжнародна співпраця також є важливою для захисту нематеріальної культурної спадщини. Держави-члени Європейського Союзу співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, для просування Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини в усьому світі. Європейський Союз також створив програми міжнародного співробітництва, такі як Європейська програма «Культурна спадщина» для збереження нематеріальної культурної спадщини [23].

Держави-члени Європейського Союзу також запровадили національні законодавчі рамки для захисту нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, Франція прийняла закон від 27 лютого 2002 року про місцеву демократію, який визнає цінність нематеріальної культурної спадщини та встановлює національний перелік нематеріальної культурної спадщини [25]. Італія також прийняла законодавство про охорону нематеріальної культурної спадщини, зокрема закон від 6 грудня 2011 року про охорону нематеріальної культурної спадщини [26]. У Німеччині Закон про охорону нематеріальної культурної спадщини 2013 року створив національний реєстр нематеріальної культурної спадщини та створив дорадчий комітет з охорони та популяризації нематеріальної культурної спадщини [27].

Крім того, країни-члени Європейського Союзу запровадили програми та ініціативи з охорони нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, у Німеччині створено Німецький центр нематеріальної культурної спадщини, який тісно співпрацює з місцевими громадами щодо збереження та передачі нематеріальної культурної спадщини [28]. Греція також створила програму популяризації нематеріальної культурної спадщини, заохочуючи активну участь місцевих громад у її збереженні та передачі [29].

Нарешті, міжнародна співпраця також є важливою для захисту нематеріальної культурної спадщини. Держави-члени Європейського Союзу співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, для просування Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини в усьому світі. Європейський Союз також створив програми міжнародного співробітництва, такі як Європейська програма «Культурна спадщина» для збереження нематеріальної культурної спадщини [30].

Окрім національних законів та правових інструментів Європейського Союзу, існують також ініціативи громадянського суспільства щодо охорони нематеріальної культурної спадщини. Наприклад, Європейська асоціація з охорони нематеріальної культурної спадщини працює над популяризацією Конвенції Фару та захистом нематеріальної культурної спадщини в Європі [31].

Висновки. Підсумовуючи, правова охорона нематеріальної культурної спадщини є надважливою проблемою для країн Європейського Союзу, які впровадили заходи щодо її збереження та передачі. Правові інструменти Європейського Союзу, а також національні законодавчі рамки та програми та ініціативи міжнародного співробітництва є важливими для захисту нематеріальної культурної спадщини. Співпраця між державами-членами ЄС, міжнародними організаціями, місцевими громадами, підприємствами та окремими особами також є важливою для збереження та передачі цієї спадщини.

Отже, охорона нематеріальної культурної спадщини може бути забезпечена, лише якщо підходити до неї в рамках глобальної та міждисциплінарної системи. Питання, пов'язані зі збереженням і передачею нематеріальної культурної спадщини, є численними та складними, починаючи від збереження культурного розмаїття та культурної самобутності спільнот і закінчуючи сприянням сталому розвитку та міжнародній безпеці.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ЮНЕСКО про збереження нематеріальної культурної спадщини, 2003 р.
2. Директива 2014/60/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 травня 2014 р. про повернення культурних цінностей, які були незаконно вивезені з території держави-члена, і про зміну регламенту (ЄС) № 1024/2012, 2014 р.
3. Директива 2004/48/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29 квітня 2004 р. про захист права інтелектуальної власності, 2004 р.
4. Commission européenne. « Europe Créative : Soutien aux projets liés à la sauvegarde et à la promotion du patrimoine culturel immatériel ». URL : <https://culture.ec.europa.eu/fr/cultural-heritage/funding-opportunities-for-cultural-heritage>. (Commission européenne, 2015)
5. Loi italienne n° 137/2002 relative à la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel. (Loi italienne n° 137/2002)
6. Loi espagnole 10/2015 sur le patrimoine culturel immatériel. (Loi espagnole 10/2015)
7. Loi française n° 2016-925 sur la liberté de la création, l'architecture et le patrimoine. (Loi française n° 2016-925)
8. Loi irlandaise sur le patrimoine culturel de 2018. (Loi irlandaise sur le patrimoine culturel, 2018)
9. Union européenne. « Projet de l'UE visant à établir une liste des éléments de patrimoine culturel immatériel nécessitant une attention urgente ». 2018. URL : [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621876/EPRS_BRI\(2018\)621876_FR.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621876/EPRS_BRI(2018)621876_FR.pdf) (Union européenne, 2018)

10. Union européenne. « Plateforme européenne du patrimoine culturel immatériel : Favoriser l'échange de bonnes pratiques et renforcer la coordination ». 12.06.2015. (Union européenne, 2015)
11. UNESCO. « Mécanisme de reconnaissance des éléments de patrimoine culturel immatériel nécessitant une sauvegarde urgente », 2003. URL: <https://ich.unesco.org/fr/convention>
12. Union européenne. « Programme européen "Patrimoine culturel" : Coopération internationale pour la préservation du patrimoine culturel immatériel », 2018. URL: <https://fr.unesco.org/Illicit-Trafficking/eu-funded-projects-publications-and-resources>
13. Union européenne. « Convention de Faro : Instrument juridique pour la protection du patrimoine culturel immatériel », 2005. URL: <https://www.coe.int/fr/web/culture-and-heritage/faro-convention>
14. Loi française du 27 février 2002 relative à la démocratie de proximité. (Loi française du 27 février 2002)
15. Loi italienne du 6 décembre 2011 sur la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel. (Loi italienne du 6 décembre 2011)
16. Centre allemand pour le patrimoine culturel immatériel. URL: <https://ich.unesco.org/fr/etat/Allemagne-DE>
17. Programme grec pour la promotion du patrimoine culturel immatériel, 2003. URL: <https://ich.unesco.org/fr/dans-d-autres-langues-00102#el>
18. Union européenne. « Programme européen "Patrimoine culturel" : Coopération internationale pour la préservation du patrimoine culturel immatériel ».
19. Union européenne. « Convention de Faro : Instrument juridique pour la protection du patrimoine culturel immatériel », 2005.
20. Loi française du 27 février 2002 relative à la démocratie de proximité. (Loi française du 27 février 2002)
21. Loi italienne du 6 décembre 2011 sur la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel. (Loi italienne du 6 décembre 2011)
22. Programme grec pour la promotion du patrimoine culturel immatériel. (Programme grec pour la promotion du patrimoine culturel immatériel)
23. Union européenne. « Programme européen "Patrimoine culturel" : Coopération internationale pour la préservation du patrimoine culturel immatériel ».
24. Union européenne. « Convention de Faro : Instrument juridique pour la protection du patrimoine culturel immatériel ».
25. Loi française du 27 février 2002 relative à la démocratie de proximité. (Loi française du 27 février 2002)
26. Loi italienne du 6 décembre 2011 sur la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel. (Loi italienne du 6 décembre 2011)
27. Loi allemande sur la protection du patrimoine culturel immatériel de 2013. (Loi allemande sur la protection du patrimoine culturel immatériel, 2013)
28. Centre allemand pour le patrimoine culturel immatériel. URL: <https://ich.unesco.org/fr/etat/Allemagne-DE>
29. Programme grec pour la promotion du patrimoine culturel immatériel, 2003. URL: <https://www.coe.int/fr/web/herein-system/greece>
30. Union européenne. « Programme européen "Patrimoine culturel" : Coopération internationale pour la préservation du patrimoine culturel immatériel ».
31. Association européenne pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel, 2003. URL: <https://ich.unesco.org/fr/accueil>

